

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060108

DOM
2023-02-03
Stockholm

Mål nr
P 14646-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-11-17 i mål nr P 5199-21,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Ella Förvaltning i Uppsala AB

Ombud: Advokat J.H.

Motparter

1. Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

2. M.B.

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av biltvätt på fastigheten A i Uppsala kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom upphäver Mark- och miljööverdomstolen Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommuns beslut den 20 april 2021, dnr PBN 2021-000364, att ge bygglov för nybyggnad av biltvätt på fastigheten A och avslår bygglovsansökan.

Dok.Id 1885689

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Ella Förvaltning i Uppsala AB har yrkat Mark- och miljööverdomstolen ska avslå bygglovsansökan.

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

M.B. har beretts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

Ella Förvaltning i Uppsala AB har i allt väsentligt åberopat samma grunder och omständigheter som i underinstanserna.

Nämnden har sammanfattningsvis anfört följande till stöd för sin inställning. Den nu aktuella biltvättsanläggningen bedöms generera likvärdig omgivningspåverkan i förhållande till de verksamheter som enligt gällande detaljplan är tillåtna på fastigheten. Detaljplanen öppnar upp för en mängd verksamheter. Vidare bedöms inte den sökta åtgärden att bli dominerande sett till de befintliga verksamheterna inom planområdet utan utgör ett komplement till den användning som bestämts i planen. Det förekommer idag en variation av verksamheter inom det berörda planområdet. Den sökta verksamheten bedöms heller inte vara sådan att den kan komma att strida mot kommande detaljplan för området. Det bör framhållas att det under handläggningen i ärendet inte bedömts finnas några skäl att besluta om anstånd och avvakta ett avgörande i lovfrågan.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Biltvättsanläggningen avses uppföras på fastigheten A som omfattas av en stadsplan från 1939 och är planlagd för industriändamål. Mark- och miljööverdomstolen instämmer i underinstansernas bedömning att den sökta åtgärden är planstridig. Avvikelsen är inte liten och bygglov skulle därför inte kunna ges med stöd av 9 kap. 31 b § plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Nämnden har beviljat bygglov med stöd av 9 kap. 31 c § punkten 2 PBL. Av angivna bestämmelse följer att det, efter att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut, få ges bygglov för en åtgärd som avviker från detaljplanen om åtgärden innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen.

Av förarbetena till den bestämmelsen framgår bl.a. följande. Service och mindre verksamheter som inte är störande i bostadsområden kan godtas i syfte att få en blandning av olika funktioner och en mer levande stadsmiljö. Det kan även vara fråga om att tillåta en kvartersbutik i ett område med flerbostadshus eller att ett en- eller tvåbostadshus delvis inreds som arbetslokal, t.ex. som ett litet arkitektkontor eller en frisörsalong. Med att ”verksamheten ska utgöra ett komplement till den användning som har bestämts i planen” avses att den kompletterande användningen inte bör tillåtas om den är dominerande i förhållande till den användning som anges i planen. Det är därför inte möjligt att helt och hållet ta i anspråk en byggnad som är avsedd för bostadsändamål för något annat ändamål än bostäder. (Prop. 2013/14:126 s. 310.)

Mark- och miljööverdomstolen gör följande överväganden.

Fastigheten skulle helt och hållet komma att tas i anspråk för den sökta åtgärden. I frågan om åtgärden kan utgöra ett komplement till annan planenlig verksamhet inom detaljplanen kan noteras att biltvättsanläggningen, såvitt framkommit, inte medför någon större omgivningspåverkan jämfört med den planenliga industri som bedrivs i området. Den sökta åtgärden kan dock inte anses utgöra ett komplement till den planenliga verksamheten, vare sig inom den egna fastigheten, där biltvättsanläggningen kommer att vara den enda bedrivna verksamheten, eller inom planområdet sett i dess helhet. Den sökta åtgärden omfattas därför inte av 9 kap. 31 c § punkten 2 PBL och det har således inte funnits förutsättningar att bevilja bygglov med stöd av det lagrummet. Mot bakgrund av det anförda ska nämndens beslut upphävas och ansökan om bygglov avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsrådet Lars Olsson, tekniska rådet Inger Holmqvist och tf. hovrättsassessorn Henriette Fornas Minerskjöld, referent.

Föredragande har varit Ingrid Lidgard.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-11-17
meddelad i
Nacka

Mål nr P 5199-21

PARTER

Klagande

Ella Förvaltning i Uppsala
AB

Ombud: Advokat J.H.

Motpart

1. M.B.

2. Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Uppsala läns beslut 2021-06-10 i ärende nr 403-3801-2021, se
[bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov för nybyggnad av biltvätt på fastigheten A i Uppsala kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Ella Förvaltning i Uppsala AB (bolaget) har yrkat att beslutet om bygglov ska upphävas. Till stöd för sin talan har bolaget anfört i huvudsak följande.

Aktuell detaljplan från 1930-talet anger användningsområdet industriändamål eller därmed jämförligt ändamål. Biltvättsverksamheten är därmed planstridig.

Vad gäller undantaget i 9 kap. 31 c § 2 PBL innebär kravet på lämplighet att den kompletterande användningen inte bör tillåtas om den är dominerande i förhållande till den användning som anges i planen och att stor vikt måste fästas vid den kompletterande användningens omgivningspåverkan. I aktuellt fall kommer biltvätten att ianspråkta hela fastigheten A, ingen annan verksamhet kommer att kunna bedrivas där. Undantaget är inte tänkt att användas på så sätt att en hel fastighet ska kunna nyttjas planstridigt.

Verksamheten kommer vidare att generera en omfattande biltrafik till och från fastigheten. I samband med att man skickade in en anmälan om miljöfarlig verksamhet så bedömde sökanden att biltvätten skulle komma att besökas av ”max 60–80 besökare per dygn. De störningar trafiken kommer att generera är för omfattande för att bygglov kan beviljas med stöd av 9 kap. 31 c § 2 PBL.

Följderna av den ökade biltrafiken är inte heller utredda och det kan därför inte uteslutas att de som grannar kommer att drabbas av betydande olägenheter. Den ökade trafiken kan också komma att äventyra trafiksäkerheten.

Den nya detaljplanen ligger inte långt fram i tiden utan den beräknas, enligt information från kommunens hemsida, vara antagen under 2024. På grannfastigheten väster om fastigheten kommer det enligt den nya detaljplanen vara kontor, handel, restauranger, samlingslokaler, korttidsboende, samlingslokaler, undervisning eller vård. Det är inte lämpligt att förlägga en biltvätt intill sådan

verksamhet och det går i dag inte att utreda den exakta påverkan, om det kommer medföra betydande olägenheter eller trafikfara.

Vid tillämpningen av 9 kap. 31 c § 2 PBL handlar det i mångt och mycket att göra en intresseavvägning och lämplighetsbedömning för att se om den planstridiga användningen ändå kan tolereras. Vid den lämplighetsbedömningen måste man också se på vilken användning som är planerad längre fram och därför bör även den kommande detaljplanen beaktas.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet och övervägt vad bolaget har anfört i mark- och miljödomstolen. Domstolen finner inte skäl att göra en annan bedömning än den länsstyrelsen har gjort i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 2](#) (MMD-02)

Överklagande senast den 8 december 2021.

Anders Lillienau

Johan Andrade Hagland

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anders Lillienau, ordförande, och tekniska rådet Johan Andrade Hagland. Föredragande har varit beredningsjuristen Agnes Johansson.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.